

Gregoriane exceptiones.

ad Colossenses.

Incipiunt exce

ptiones d'opusculis beati gregoriij pape sup' Ep'la pauli ad thessalonienses pri'a. **Q** sancti viri nō nisi p' vilitate auditor' z gl'ia dei honorari volūt. **M**oralium libro. xix. Cap. i.

Ad thessal. ij.

Mat. v.

On ful-

Nimus in sermone adulationis. **Q**uā scriptus est. Neqz accendunt lucerna z ponūt eā sub modio s; sup' cāde lab.ū vt luceat oib; q' in domo sūt /z sic luceat lux v'ra corā hoibus vt v'ideāt opa v'ra bona z glorificēt patrē v'rm q' in celis est. Aliqñ sancti viri eadez hoib; suā facta narrare. s; ad eū finē oia referētes vt nō ipi eisdēz opib; s; p'f' eoz q' in celis est debeat glorificari. **D**ū em' sc'ta p'dicāt z ip'a p'dicatio eoz fortasse despiciūt q'z v'ra nesciūt: p'pellunt q' vitā dicere vt auditor' suoz valeāt vitā mutare. **E**t facta suā referūt vt veneratiōi sint: venerari appetūt vt reuerētē audiat' tur. **S**criptū q'ppe est. **C**ū eleuaret' aialia de fra eleuabant pariter z rot'e /q'a videlicet cū auditor' mētes p'edicatiū vitā suscipiūt necessaria vti qz etiaz vim p'dicationis admirant'. **H**inc est q' p' predicator' boni z honorē p'f' elationē fugiūt /z tñ honorari p'f' imitator' volūt. **S**ic nimir' paul' ap'ls discipul' loquēs z honorē fugit /z tñ q'z nō esset honorād' ostēdit. **N**ā cū thessalonicensib; diceret / neqz ei alitqñ suim' in sermone adula-

tiōis sicut scit: neqz in occasiōe auid' ricie de' testis est /secut' adiūxit. **N**e qz req'rentes ab hoib; gl'iam: neqz a vobis neqz ab alijs cū possemus honorari esse vt xpi apli: s; facti sum' paruli in medio vestrum.

De humili vita doctor'. **M**oralium libro. xxiij. z. xxiij. **Cap. ij.**

Facti sum' paruli in medio i. thess. ij. vestri. **V**eri doctores humilitatē q' magistra ē oim mat'qz v'itū: z loquēdo dicere /z viuendo conātur ostēdere /vt eaz apud discipulos v'itat' plus morib; q' sermonib; eloquant'. **I**n Paul' loquēs thessalonicētib; cū p'at' sue celsitudinē rep'f'isset dicēs. **N**ec q'rētes ab hoib; gl'oriaz: neqz a vobis /neqz ab alijs cum possemus honorari esse vt xpi apli /q'st culminis p'rij apl'at' oblit' subiuu'xit. **S**; facti sum' paruli in medio v'rm. **P**aruul' in medio eoz factus fuerat /q'a timebat ne si int' discipulos honorē sue celsitudinis v'edicas' ret exēplū elationis ostēderet. **T**imebat nimir' ne dū ip'e sibi potestatem pastoralis potētē q'reret /grex subditoz p' abrupta sequeret /z ad impietate sequētes duceret /q' pietat' officii suscepiss; . **P**etr' etiaz apl's dices ret. **P**arati semp' ad satisfactionem oim' poscēti vos rōnē de ea q' in vobis est spei ip'a doctrine scia docēdi q'litates asseruit esse suandā dicens. **S**; cū modestia z timore /z sciaz habētes bonā. **H**oc aut' qd' discipulo tiro paul' ait. **P**recipe bec z doce cuz oim' impio /nō d'nationē potētē sed auctoritatem suadet v'ite. **C**ū impio q'ppe doceat: qd' prius agit q' dicat. **N**ā doctrine subtrahit fiducia: qñ cōscientia p'pedit linguā. **N**ō igit' ei pote-

Ibid.

Pe. ij.

Ibidem.

Super epi. ad Thessa. I. CXVI.

statē clare locutiōis: s; bone fiducia; inlinuauit actionis. Necessē ē g̃ vt is q̃ p̃est q̃ crēpla subdit; p̃beat tollere attendat: z tāt; se sciat viuere q̃t; p̃el se. ac vigilāter inspiciat ne in eo q̃d p̃lat^o est intumescat/ ne iura debite potestatis immoderatus erigat/ ne ius discipline mutet in rigore supbie/ vt vñ a pueritate subditos restringerē poterat inde magis intrētūz corda p̃uertat: ne dur impietas; p̃ officiu; pietatis; cristat. Dur ē em̃ impi^o q̃ p̃tumorē a tramite vitas; exorbitat. z dur ip̃e in p̃ceptis ruit ad abrupta se; quētes iuitat; q̃ p̃ crēpla tumoris se sequētib; viā ondit erroris.

¶ Ex ad nutū dei p̃dicatio doctorū dispēset. *Doza. l. xvij. Ca. iij.*

¶ Uolūm^o venire ad vos: sed impediuit nos sathanas. Sepe p̃dicatores facti q̃sdā exhortari volūt; s; nequunt. sepe declinare q̃sdāz appetūt; s; tñ interne instigationis impulsu exhortari eos instantissime cōpelunt. Certe cū vestimēta sua Paul^o excutēs a corinthijs discedere vell; *Act. xvij* audiuit. Noli timere: s; loq̃re z ne taceas. p̃ quod z ego tecū suz z nemo opponet tibi vt noceat te: qm̃ mult^o est tibi popul^o in hac ciuitate. Rur s; cū ad thessalonicēses ire voluiss; retēt^o est dicēs. Nolum^o venire ad vos. ego q̃dē Paul^o z semel z iterū; s; impediuit me sathanas. Neq; em̃ p̃ semitipm̃ sathan p̃pedire vias tāti apostoli potuit; s; occulte dispēfatiōis vltio duz aduersabat nesciēs deseruēbat vt nimiruz paul^o dū ad alios vellet accedere nec valeret eis a q̃bus nō poterat recedere alit^o prodesse. Sic g̃ p̃dicatores facti gubernant; manu dei ad ea q̃ nō appetunt

ducunt; atq; ab impulsu suo iterum gubernāt; manu detinēt; diuinisq; nutibus subditi nequunt explere q̃d volūt. z nisi q̃ voluntas gubernatis cos duxerit/ ire nequaq; possunt.

¶ Ex gloria sacerdotū sit rectitudo subditoz. *Moralium lib. ij. Ca. iij. j. Thes. ij.*

¶ Quid est em̃ spes nostra aut gaudium: ac corona glorie? Nonne vos ante dñm? Sicut hic egregius p̃dicator discipulis dicit. *Ma.* nā est gloria sacerdotū/ rectitudo subditoz. S; cum sacerdotes discipuloz vitas negligunt/ z nullum de profectibus eoz fructū ante dñm ferūt q̃d aliud q̃ inglorij dici possunt. Quia ante districtū iudicē nimirū gloriāz tunc nō inueniūt quā modo in subditoz suoz moribus p̃dicationis studio non requirunt.

¶ Ex ad hoc venim^o in munduz; vt erūnas eius ferre debeam^o. *Moralium libro. iij. z xij. Capitulum. v.*

¶ Nemo moueat in tribulationibus istis/ ip̃i em̃ scit; q̃ in hoc positi sumus. Fideles sancte ecclesie hostis antiquus semper suis actibus impetit eosq; suis persecutionibus affligit. Unde paulus p̃dicator egregius cum persecutionum mala toleraret/ z sub persecutionibus aduersariorum gemeret/ quia passionem suam non sibi: sed discipulis obesse formidabat/ teneram eorum mentē de suis afflictionibus cōsolās/ z eis scribēs dicebat. Nemo moueatur in tribulationibus istis/ ip̃i em̃ scit; q̃ in hoc positi sum^o. Ac si eis apte dicat. Nequaq; in hoc tēpore vulnera nra miremini/ qm̃ si eterna gaudia querim^o buc ad hoc venim^o vt feriamur. Si ad bona eterna tēdīm^o/ nō mirū

Gregoriana exceptiones Super

si spalia mala sufferam? Hec aut bo-
na sollicitate inspererat/ quoniam illata equi-
mit mala tolerabat dicens. Non sunt con-
digne passiones huius temporis ad superuen-
turam gloriam/ quam reuelabit in nobis. Ali-
orum est casus in propria passione me-
ruebat: necdum ipsi discipuli per fide ver-
beribus afflictus agnosceret/ fideles se-
pfiteriter recusaret. **D**immense charita-
tis viscera. despiciat quod ipse patitur: et cu-
rat ne quod prave persuasiois disciplinam in
corde patiantur. In se contentum vulnera
corpore/ et in aliis vulnera medetur cor-
dis. Quasi percussus quidam magnus
medicus egrotat: ipse tolerat scissuras
vulneris/ et alios perfert medicamenta sa-
nitatis. Habet quippe huius iusti prout: ut
in dolore positi tribulationis sue curam
non deserat charitatis aliene. Sic sci-
unt foris aduersa tolerare: ut intus
etiam nouerint aduersa corrigere.

**De significacione somni in scriptura
sacra. Moralium lib. v. c. xij. Ca. vi.**

**j. Thessa.
iiij.**

Nolumus vos ignorare fratres de
somnia aliqui negligenter torpor expru-
mit: sicut a beato Paulo dicitur. Hora est
iam nos de somno surgere. et rursus.
Euiugilate iusti et nolite peccare. Ali-
quoniam nocte somni vel dormitionis mors car-
nis designat: sicut idem Paulus admo-
nens dicit. Nolumus vos ignorare fratres de
dormitionibus: ut non tristemini sicut et
ceteri qui spem non habent. Si ei credimus
quod Jesus mortuus est et resurrexit: ita
et de eos qui dormierunt per ipsum addu-
cet cum eo. De morte quippe carnis lo-
ques non habet mortem sed somnum vocare
maluit et dormitionem. vehementer enim
ab infirmis mentibus nomen mortis per-
timefcit: somni vero vocabulum non ti-
met. Quid est autem quod predicator: egres-

sus mortem domini mortem vocat: mortem
seruorum domini non mortem sed somnum noiat
nisi quia infirma corda audientium respi-
ciens medicamentum predicacionis sue mi-
ra arte componit: et illum quem iam resur-
rerisse nouerant: eis mortuum insinuare
non dubitat. eos vero qui necdum resurrex-
erant ut spem resurrectionis insinuet
non mortuos sed dormientes vocat: Non
enim verebatur dicere mortuum quem au-
ditores iam resurrexisse cognouerant et ve-
rebat dicere mortuos quos resurgere
vix credebant. Quod vero carne mortuos
ad vitam rursus euigilare non dubitat
eos dormientes ponit quod mortuos ap-
pellat spem perculdubio resurrectionis
insinuans. quod sicut citius homo a sono euig-
ilat: ita concite ad conditoris nutum a
morte corporis surgat.

**De metu repetitine mortis. Moralium
lib. viij. c. xxv. Capitulum viij.**

Dies domini sic fur in nocte: ita ve-
niet. Reprobis dum diu se visibilia
bimozari credunt/ spem inuisibilium
derelinquunt. cuiusque mens in presentibus
gigit/ vita terminatur. Et repente ad ip-
rovisa supplicia perueniunt/ qui decepti suis
presumptionibus/ aut nunquam se contingere/ aut
tarde crediderunt. Hic Paulus ait. Dies
domini sicut fur in nocte ita veniet: quod enim
ad rapiendam aiam/ iniquas mimes con-
spicit/ furi in nocte paratur. Tunc hi disci-
pulis futura cogitantibus idem Paulus
dicit. Vos autem fratres non estis in tenebris.
Dies enim erit: tanquam fur in nocte
conprehendit/ quoniam stultorum aniam futura
non prouidentem efficit. Tunc igitur debet ab
omnibus quasi semper veniens metu: quanto
non valet a nobis vetera prescribi.

In homelia super Gile est regnum
celorum decem virgibus.

Vel etiā per diem dñi dies iudicij potest intelligi: qui sic surripit vt pui deri nō valeat quando venit.

Explicunt exceptiones de Ep̄la ad Thessalonicenses. j.

Incipiunt ecce:

ptōes ex opusculis b̄i Gregorij pape. De ep̄la ad Thessalonicenses. ij. Quō debeāt imoneri pusillanimes In pastoral. caplo. xxxij. Cap. j.

Lerumqz

pusillanimes aptius ad iter b̄i agēdi reditum: si eorum b̄i gesta memoram: et si q̄ ab eis inordinare gesta sūt: nō iam tāq̄ p̄petrata corripim: sed q̄si adhuc ne p̄petrari debeant phibem: vt et illa q̄ approbam⁹ illat⁹ fauor: auceat: et p̄tra ea q̄ reprehendim⁹ magis apud pusillanimes exhortatio verecūda valeat. Tū Paul⁹ cū thessalonicēses in accepta p̄dicatiōe p̄durātes: quasi de vicino mūdi termino q̄daz cognosceret pusillanimitate turbatos: p̄us in eis q̄ fortia p̄spicit laudat: et caute monendo postmodū q̄ sunt infirmata roborat. Sit em̄. Si as agere debem⁹ deo sp̄ p̄ vobis fratres ita vt dignuz est: qm̄ supercreuit fides v̄ra: et abūdat charitas vniuscuiusqz vestz in inuicem: ita vt et nos ip̄i in vobis gloriemur in eccl̄ijs dei. p̄ pat̄tia vestra et fide. Qui cū blāda hec vite p̄conia p̄misisset: paulo post subdidit dicēs. Rogamus autē vos fr̄es p̄ aduentum dñi n̄i Jesu xp̄i: et n̄re p̄gregatiōis in idip̄um: vt nō cito moueamini a sensu

vestro: neqz terrēamini neqz p̄ fmo⁹ nem: neqz p̄ sp̄m: neqz p̄ epl̄am tanq̄ p̄ nos missā: q̄si instet dies dñi. Egit em̄ ver⁹ doctor: vt p̄us audirēt laudati q̄b̄ recognoscere: et postmoduz q̄b̄ exhortati se q̄rent: quatin⁹ eorum mentē ne admonitio subiūcta cōcuteret: laus p̄missa solidaret. Qui cū motos eos vicini finis suspitione cognouerat: nō tñ redarguebat motos sed q̄si trāsacta nesciēs adhuc cōmoueri phibebat: vt duz de ip̄a leuitate moriōis p̄dicatori suo se incognitos crederēt: tāto rephēnsibiles fieri q̄nto et cognosci ab illo formidarēt.

De iudicio dei. Moralium libro quinto. Capitulum. ij.

Sustinetis in exemplū iusti iudicij dei. Tūsciqz debz p̄siderare que peccātes postmodū supplicia maneat: si etiā iustus tā valida h̄ flagella castigat. Hinc est ei q̄b̄ Petr⁹ 1. Pe. iij att. Tēpus est vt iudiciū incipiat de domo dei. Et si iust⁹ vix saluabitur: impi⁹ et peccōr vbi parebūt: Hic paulus cū mltā i thessalonicēsiū laude dicit. Tūsciqz r̄isset: prin⁹ adiūxit. Ita vt et nos ip̄i in vobis gloriemur in eccl̄ijs dei. p̄ pat̄tia vestra et fide in oibz persecutiōibz et tribulationibz vestris quas sustinetis in exemplū iusti iudicij dei. Ac si diceret. Dū tot dura toleratis qui tam recta agitis: qd̄ aliud q̄ iusti iudicij dei exēpla datis: Quia ex vestra pena colligendū est quō feriat qz bus irascit: si sic affligi vos pat̄: in quibz letatur. Multo magis quippe percussur⁹ est quibus iustuz iudiciū exhibet: si etiam vos sic cruciat quos pie redarguens fouet

De Antichristo plena disputatio. Moralium lib. xxxij. Cap. iij.